

Dosarul nr.2r-451/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (jud. A. Clevada)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. D. Stănilă, D. Corolevschi, A. Corcenco)

DECIZIE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Tanea Pavlova,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Bandalac împotriva Tanei Pavlova cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă,
împotriva încheierii din 27 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit ca fiind depusă tardiv cererea de apel înaintată de Tanea Pavlova,

c o n s t a t ă:

La 09 martie 2020, prin intermediul poștei (f.d.12), Maria Bandalac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tanei Pavlova solicitând încasarea a datoriei în mărime de 3000 de dolari SUA și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 mai 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Maria Bandalac și s-a încasat de la Tanea Pavlova în beneficiul Mariei Bandalac datoria în mărime de 3000 de dolari SUA, echivalent în lei MD conform cursului BNM la data executării hotărârii și taxa de stat achitată la depunerea cererii în instanță, în sumă de 1560 de lei.

La 18 iunie 2020, Tanea Pavlova a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 mai 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, respingerea cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 27 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a restituit ca fiind depusă tardiv cererea de apel înaintată de Tanea Pavlova împotriva hotărârii din 13 mai 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei.

La 11 august 2020, prin intermediul poștei (f.d.40), Tanea Pavlova a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 27 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului s-a invocat că a cererea a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, iar de hotărârea primei instanțe a luat cunoștință la 25 mai 2020. Având în vedere procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă, în situația în care hotărârea se emite de către judecător unipersonal și ulterior se

expediază părților, în opinia recurente, termenul de contestare cu apel urmează a fi calculat de la 26 mai 2020, or, la 25 mai 2020 a aflat despre încasarea datoriei prin hotărâre și nu de la 14 mai 2020, cum a indicat instanța de apel. Conținutul hotărârii poate fi cunoscut doar după recepționarea actului judecătoresc. Astfel, consideră că apelul a fost declarat în termen.

Copia recursului declarat a fost expedit în adresa intimă la 21 august 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.42) și a fost recepționată la 01 septembrie 2020, conform avizului de recepție (f.d.44).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 27 iulie 2020, iar Tanea Pavlova a depus cerere de recurs la 11 august 2020, prin intermediul poștei (f.d.40), ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Tanea Pavlova și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Bandalac împotriva Tanei Pavlova cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, a fost pronunțat la 13 mai 2020 (f.d.17).

Deși, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în lipsa reclamantei și pârâtei, având în vedere examinarea cauzei în procedura cererilor cu valoare redusă, Colegiul accentuează că prima instanța a expedit în adresa părților la 14 mai 2020 (f.d.18) copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 13 mai 2020, în temeiul art. 276⁴ alin.(3) Cod de procedură civilă, precum și în baza art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform căruia participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile. Dispozitivul hotărârii judecătorești din 13 mai 2020 a fost recepționat de către recurentă la 25 mai 2020, conform avizului de recepție (f.d.20).

Concomitent, Colegiul precizează că în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca fiind tardiv, declarat împotriva hotărârii din 13 mai 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, de către Tanea Pavlova.

În acest sens, Colegiul învederează că art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că cererea de apel împotriva hotărârii din 13 mai 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, a fost depusă la 18 iunie 2020, de către Tanea Pavlova (f.d.21).

Prin încheierea din 27 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, s-a restituit ca fiind depusă tardiv cererea de apel înaintată de Tanea Pavlova împotriva hotărârii din 13 mai 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei (f.d.33-35).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul precizează că recurenta în recursul declarat a pretins depunerea în termen a cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe, având în vedere că i-a fost adusă la cunoștință la 25 mai 2020 și respectiv termenul urma a fi calculat începând cu 26 mai 2020.

Colegiul reiterează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii postulat inserat expres în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Cu referire la argumentul recurente precum că, odată cu recepționarea hotărârii la 25 mai 2020, prin intermediul serviciului poștal a cunoscut conținutul acestei, neavând o altă posibilitate legală, Colegiul menționează că pârâta a fost înștiințată despre faptul că cererea depusă de Maria Bandalac împotriva Tanei Pavlova cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, a fost acceptată spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă (f.d.2). În acest sens, la 17 martie 2020 în adresa pârâtei Tanea Pavlova a fost expediată încheierea instanței de judecată din 16 martie 2020 împreună cu cererea de chemare în judecată cu anexe (f.d.14), care a fost recepționată la 20 martie 2020, conform avizului de recepție (f.d.15).

Aici Colegiul notează că în încheierea de acceptare spre examinare este punctat despre faptul că examinarea cauzei se va realiza în procedura cererilor cu valoare redusă, fiind stabilită data pentru 28 aprilie 2020 ora 09:30 (f.d.2).

Totodată, prin încheierea din 08 mai 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, cu referire la faptul că zilele de 27-30 aprilie 2020, prin dispoziția nr. 58 din 24 aprilie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, au fost declarate zile de odihnă pentru unitățile din sistemul bugetar, a fost stabilit un alt termen de judecată pentru data de 13 mai 2020 ora 09:30 (f.d.16).

În această ordine de idei, pornind de la faptul că partea recurentă a cunoscut despre existența litigiului, de altfel, în acest sens fiindu-i comunicată cererea de chemare în judecată, precum și de faptul că urmează a fi examinat în procedura cererilor cu valoare redusă, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată ipoteza instanței de apel precum că termenul de declarare a apelului a fost omis.

De asemenea, alegația recurente precum că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 25 mai 2020 nu poate servi ca temei de a fi considerat în termen apelul declarat la 18 iunie 2020 împotriva hotărârii din 13 mai 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, în situația în care reclamanta urma a se interesa de soarta litigiului despre existența cărui cunoștea.

Odată ce legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii pentru exercitarea căii de atac-apelul, apelanta/recurenta nu a avut decât obligația de a se conforma acestui termen.

Chiar și în condițiile în care pârâta/recurenta nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe-13 mai 2020, pornind de la faptul că litigiul a fost judecat unipersonal, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, în conformitate cu art. 276³-276⁴ Cod de procedură civilă, în baza materialelor existente, pârâta/recurenta a cunoscut despre existența litigiului inițiat la cererea Mariei Bandalac.

Mai mult, însăși recurenta în textul recursului confirmă recepționarea hotărârii din 13 mai 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, la 25 mai 2020, adică în interiorul termenului de 30 de zile stabilit de legiuitor pentru exercitarea căii de atac, apelul, care conform poziției instanței de apel a expirat la 12 iunie 2020. Or, apelanta a depus la 18 iunie 2020 cerere de apel împotriva hotărârii din 13 mai 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei.

Colegiul precizează că circumstanțele conturate anterior confirmă că apelanta/recurenta a avut posibilitatea de a se conforma prevederilor legale și a exercita calea de atac-apelul în interiorul termenului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, or, la caz anumite excepții nu au fost stabilite/prevăzute.

Subsecvent, decede argumentul recurente precum că termenul de atac al hotărârii primei instanței urma a fi calculat începând cu 26 mai 2020, adică data imediat următoare de la recepționarea hotărârea primei instanțe, în situația în care pârâta a cunoscut de existența litigiului și până la pronunțarea hotărârii. Mai mult, copia hotărârii din 13 mai 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, a recepționat-o în interiorul termenului de atac stabilit de legiuitor, aspect reliefat supra.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea

drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin prisma prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă în afara termenului legal. Or, apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelanta/recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Tanea Pavlova.

Se menține încheierea din 27 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Bandalac împotriva Tanei Pavlova cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat